

نساجی ترکیه در آستانه فروپاشی



صنعت نساجی ترکیه که قرن‌ها یکی از ستون‌های اقتصاد این کشور و امپراتوری عثمانی بوده، امروز با بحرانی عمیق مواجه است.

به گزارش دنیای اقتصاد، صنعت نساجی ترکیه که قرن‌ها یکی از ستون‌های اقتصاد این کشور و امپراتوری عثمانی بوده، امروز با بحرانی عمیق مواجه است.

شهری مانند بورسا که زمانی قلب راه ابریشم و نماد شکوه تجارت پارچه و ابریشم بود، اکنون تنها سایه‌ای از گذشته است.

طبق گزارش نشریه اکونومیست، سهم ترکیه از بازار جهانی نساجی به کمتر از ۳ درصد سقوط کرده؛ پایین‌ترین سطح در سه دهه اخیر. صادرات پوشاک این کشور که در سال ۲۰۲۲ به ۲۲ میلیارد دلار رسیده بود، امسال احتمالاً به حدود ۱۷ میلیارد دلار کاهش می‌یابد؛ افتی ۳۲ درصدی که پیامد آن تعطیلی شش هزار واحد تولیدی و بیکار شدن بیش از ۳۱۰ هزار نفر بوده است.

رقبای آسیایی همچون ویتنام و بنگلادش رشد دورقمی در صادرات پوشاک داشته‌اند، در حالی که صادرات ترکیه در نیمه نخست ۲۰۲۵ نزدیک به ۷ درصد کاهش یافته است.

بخشی از این عقب‌ماندگی به وضعیت کلان اقتصاد ترکیه بازمی‌گردد. سیاست‌های پولی انقباضی،

پس از پایان جنگ داخلی سوریه و تغییر وضعیت سیاسی دمشق، حدود ۲۰ درصد آنان بازگشته‌اند و کمبود نیروی کار ارزان را تشدید کرده‌اند. به گفته مدیر شهرک پوشاک «گیم‌کنت»، حتی با افزایش دستمزدها نیز یافتن نیروی کار جوان دشوار شده؛ چرا که نسل جدید مشاغل اداری را به کار در کارخانه ترجیح می‌دهد.

صنعت نساجی ترکیه با چالشی ساختاری روبه‌روست؛ حتی در صورت مهار کامل تورم، بازگشت به مدل پیشین تولید انبوه و نیروی کار ارزان محتمل نیست.

تحلیلگران راه‌حل را در تغییر مدل کسب‌وکار می‌دانند: تمرکز بر طراحی، برندسازی، تحویل سریع و تولید محصولات خاص به جای رقابت قیمتی با آسیا. برخی برندهای بزرگ بخشی از تولید خود را به مصر منتقل کرده‌اند و احتمالاً دیگران نیز این مسیر را دنبال خواهند کرد.

ترکیه همچنان ظرفیت فناوری، مهارت و شبکه تامین برای احیای این صنعت را دارد؛ اما موفقیت آینده نه در تقلید از چین، بلکه در بازآفرینی مزیت‌های جدید و سازگار با اقتصاد جهانی خواهد بود.

نرخ‌های بهره بالا و ارزش‌گذاری مصنوعی لیر موجب کاهش تورم از سطوح نزدیک به سه‌رقمی به حدود ۳۳ درصد شده، اما در مقابل هزینه تولید را به شدت افزایش داده است.

حداقل دستمزد در سه سال گذشته بیش از ۶۰ درصد رشد دلاری داشته و از ۳۸۳ دلار به ۶۲۰ دلار رسیده است؛ عاملی که مزیت هزینه‌ای ترکیه نسبت به چین و هند را از بین برده است.

به گفته مصطفی گول‌تپه، رئیس انجمن صادرکنندگان ترکیه، زمانی مشتریان اروپایی حاضر بودند برای کیفیت بهتر، ۱۵ تا ۲۰ درصد بیشتر هزینه کنند، اما اکنون اختلاف قیمت با رقبای آسیایی به ۵۰ درصد رسیده و این برتری دیگر پذیرفتنی نیست.

در همین حال، صادرات چین به اتحادیه اروپا طی نیمه اول سال جاری ۲۰ درصد افزایش یافته که بخشی از آن ناشی از انحراف تجاری در پی تعرفه‌های آمریکا بر کالاهای چینی است.

عامل دیگری که صنعت را تحت فشار قرار داده، خروج نیروی کار مهاجر به‌ویژه سوری‌هاست. در دهه گذشته بین ۲۵۰ تا ۴۰۰ هزار پناهجوی سوری در کارگاه‌ها و کارخانه‌های ترکیه مشغول بودند. اما